

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

המדור למצוות התלויות בארץ

הקדמה

המדור למצוות התלויות בארץ עוסק בכל עניני הכשרות בתחום המצוות התלויות בארץ, החל מהחקלאי הבודד ועד לבתי אריזה, מרכזי שיווק ארציים, מרכזי שיווק סיטונאיים וחנויות קמעונאיות ומפעיל מערכת ייחודית של פיקוח בנושא הערלה העומדת לרשות הרבנים והמשגיחים בכל אתר ואתר.

בנוסף, המדור למצוות התלויות בארץ מסייע לרבנויות המקומיות בתחומים אלו:

הדרכת משגיחים בכתב ובע"פ, השתתפות בימי עיון אשר מתבצעים ביוזמת הרבנויות המקומיות או הרבנות הראשית, אספקת מידע הנצרך לעבודתם של הרבנים והמשגיחים בתחום מצוות התלויות בארץ.

בתי אריזה (לירקות ולפירות חורף)

תרו"מ:

יש לעשר את כל התוצרת היוצאת מבית האריזה, למעט פרי לתעשייה שמעושר במפעלים, ופרי לייצוא. יש להחתים כל תעודת משלוח - חותמת וחתימת כתב יד ברורה הכוללת מס' טלפון.

ההפרשה צריכה להתבצע על משטחים מוכנים וסגורים בלבד, למניעת חשש של החלפת קרטונים ותערובת פטור וחייב. (מלבד מקומות שאושר אחרת, עקב תנאים שונים) מעשרות על מלאי יתבצעו בתיאום עם מפקחי הרה"ר ולאחר גמר הקטיף בשטח.

על המשגיח לומר בכל יום בתחילת ההפרשה הראשונה את התנאים המקדימים הכתובים בנוסח, ובהפרשות הבאות יאמר את התנאי המקוצר -

"ההפרשה תחול כפי התנאים של המדור למצוות התלויות בארץ ברבנות הראשית"
על המשגיח לומר את הנוסח מילה במילה עם כל הפרשה. (השמטת מילים מהנוסח עלולה להותיר את הפירות באיסור טבל) המשגיח יעשר על פי נוסח שאושר ע"י הרה"ר לשימוש באותו בית אריזה ולא ייעשה שום שינוי מהנוסח ללא אישור. אין לומר את הנוסח הקצר. הנהלת בית האריזה תחתום על כתב מינוי שליחות, מצ"ב.

ערלה: (בבתי אריזה לפירות)

יש לוודא שכל פרי שנכנס לבית האריזה יהיה מאושר לעניין ערלה. (אין לקבל פרי ללא אישור גם לצורך שרותי הובלה, קירור, דינוג, הנהלת חשבונות וכו').

על המשגיח לעבוד לפי רשימות אותן הוא מקבל מהרבנות הראשית. במידת הצורך ניתן להסתמך על אישורים טלפוניים מאגרונומים שמאושרים על ידי הרבנות הראשית בלבד. במקרה של אישור טלפוני

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

המשגיח יבקש מהחקלאי/בית האריזה לשלוח לו אישור בכתב. אם תוך שלושה ימים לא יגיע האישור יש לעצור את כניסת הפרי של אותו חקלאי. כמו כן יש להכין רשימה של כל האישורים הטלפוניים, תאריך האישור ושם האגרונום המאשר.

הוראות כלליות:

יש להודיע למפקחי הרבנות על כל בעיה הדורשת טיפול. אין להשאיר חותמת או תעודות ריקות חתומות אצל עובדי בית האריזה. מוסכם כי בית האריזה לא יעבוד בשבת ובמועדי ישראל. (כולל שינוע התוצרת) יש להכין לכל מקום תיק כשרות שיכלול את סדרי הפרשת תרו"מ ופיקוח על הערלה באותו מקום וחוזרים שנשלחו על ידי הרבנות הראשית. המשגיח יעבור בחינה בכתב של הרבנות הראשית בהלכות מצוות התלויות בארץ. עליו לעבור את הבחינה בציון של 80% לפחות. בנוסח ההפרשה יש לומר את כל הכתוב בו כאמור לעיל ולהקפיד לומר גם מעשר שני וגם מעשר עני וכן להקפיד על חילול נטע רבעי בפירות.

מרכזי שיווק (לפירות קיץ)

1. כל שטחי המגדלים המשווקים פירותיהם דרך מרכז השיווק ייבדקו על ידי אגרונום המאושר על ידי הרבנות הראשית. אין להנפיק למגדלים המשווקים פירותיהם דרך מרכז שיווק או בית אריזה אישור "ללא חשש ערלה" אישי, רשימת מגדלים מאושרים תועבר על ידי האגרונום או על ידי הרבנות הראשית למשגיח באותו מקום.
2. מרכז השיווק לא יטפל בכל צורה שהיא (הובלה, הנהלת חשבונות, שיווק, וכו') במגדלים שלא קיבלו אישור ערלה.
3. המשגיח יצטרף לאגרונום בבדיקת החלקות המיועדות לשיווק במרכז השיווק בו הוא משגיח, לחילופין הוא יקבל מידע בכתב ועל ידי סיור בשטח, על חלקות בהם נדרשת בדיקה נוספת (עצי מילואים ערלה שעדיין לא חנטו, או חלקות שלימות שהם עדיין ערלה שעדיין לא חנטו וצריך להוריד בהם פרי)
4. המשגיח המוצב במקום יבדוק את כל התוצרת הנכנסת לשיווק, יסייר בשטחי המטעים של המגדלים כל בוקר בזמן הקטיפה ובכל זמן אחר שייראה לו. לצורך כך על המשגיח לקבל תחזית קטיפה מהמגדלים ערב קודם לקטיפה עצמו.
5. המשגיח יעשר את כל התוצרת הנכנסת. לאחר מכן במקומות שהדבר נדרש יחתום על כל תעודת משלוח לשווקים (חותמת וחתימת כתב יד, שם מלא ותאריך) וכן (במקומות שהדבר נדרש עפ"י ההנחיות) יחתום על כל קרטון בחותמת כשרות. המשגיח ימלא יומן מעשרות.
6. המשגיח יעבור בחינה בכתב של הרבנות הראשית בהלכות מצוות התלויות בארץ. עליו לעבור את הבחינה בציון של 80% לפחות.

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

7. בימי שישי על המגדלים להגביר את הקטיף. המשגיח יעשר ויחתים את הקרטונים ביום שישי כמה שיותר סמוך לכניסת השבת, (כמובן בהתחשב בזמן ובמרחק נסיעה לביתו) הפרי הזה יישלח לשוק המושגח במוצאי שבת. קטיף של שבת לא יקבל אישור המשגיח.
8. הנהלת מרכז השיווק תחתום על כתב מינוי שליחות, מצ"ב.
9. המשגיח יעשר על פי נוסח שאושר על ידי הרבנות הראשית לשימוש באותו מרכז שיווק ולא ייעשה שום שינוי מהנוסח ללא אישור.
10. יש להכין לכל מקום תיק כשרות שיכלול את סדרי הפרשת תרו"מ ופיקוח על הערלה באותו מקום וחוזרים שנשלחו ע"י הרבנות הראשית.

חניות סיטונאיות בשווקים הסיטונאיים

1. יתקבלו פירות המאושרים על ידי הרבנות הראשית בלבד לעניין ערלה.
2. כל התוצרת הנכנסת תעושר בכניסתה למחסן. הסיטונאי מתחייב לאפשר למשגיח לעשר על פי ההלכה מבחינת כמויות ההפרשה ולחתום על כתב שליחות, מצ"ב. המשגיח יעשר על פי נוסח שאושר על ידי הרבנות הראשית ולא ייעשה שום שינוי מהנוסח ללא אישור.
3. רכישת פירות ממרכזי שיווק ובתי אריזה תיעשה בתנאי שיש חותמת כשרות מעודכנת וחתימת כתב יד על גבי תעודת המשלוח.
4. ניתן לרכוש פירות מסיטונאים אחרים בתנאי שהסיטונאי הנ"ל פועלים תחת השגחה, ותעודות המשלוח מהסיטונאי הנ"ל חתומות כנ"ל (סעיף 3).
5. ניתן לרכוש פירות מחקלאים באופן ישיר (לא דרך מרכז שיווק או בית אריזה ולא דרך סיטונאות) בתנאי שהחקלאים הנ"ל מאושרים כאמור בסעיף 1 ונמצאים ברשימות שהרבנות הראשית שולחת למשגיחים ולרבנויות.
6. המשגיח יקבל נתונים מהסיטונאי - תעודות משלוח, נתוני מחשב וכו' כפי הנדרש לדעתו לצרכי ההשגחה.
7. במוצאי שבת אין לקבל פרי שאינו חתום וכן אין לקבל במוצאי שבת פרי ממגדלים ישירות כאמור בסעיף 5 עד יום ראשון בשעה 11:00.
8. הסיטונאי מתחייב כתנאי לקבלת כשרות, לא לפתוח את העסק בשבתות וחגי ישראל.

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

נוהלי כשרות לחנויות קמעונאיות לממכר פירות וירקות

1. קניית הנעשות בשווקים הסיטונאיים (כולל ירקות) תהיינה אך ורק מסיטונאים הנמצאים תחת השגחת הרבנות המקומית, כך שכל התוצרת המגיעה מהשוק הסיטונאי תהיה לאחר הפרשת תרומות ומעשרות ופיקוח לעניין ערלה.
2. המשגיח יבדוק, על פי תעודות משלוח החתומות בחותמת כשרות ובדיקת התאמת כמויות, שמקור התוצרת ממקומות מפקחים.
3. במקרה של קבלת תוצרת מהשטח, ישירות מחקלאים - יש להפריש מהתוצרת תרומות ומעשרות. בעל החנות יחתום על כתב שליחות, מצ"ב. המשגיח יעשר על פי נוסח שאושר על ידי הרבנות הראשית ולא יעשה שום שינוי מהנוסח ללא אישור. בפירות יש להקפיד גם על קבלת תוצרת מחקלאים הנמצאים ברשימות הרבנות הראשית לעניין ערלה.
אין לקבל תוצרת ממשווקים ניידים עקב חשש לתוצרת ערלה.
4. המשגיח יעבור בחינה בכתב ע"י הרבנות המקומית בהלכות תרו"מ. (במדור למצוות התלויות בארץ ברבנות הראשית ניתן לקבל חומר ללימוד וטופס בחינה) העתק מהבחינה עם פרטי המשגיח יישלחו לרבנות הראשית.
5. המשגיח ינהל יומן קבלת תוצרת, שבו תירשם כל כניסת תוצרת לחנות עם ציון הפרטים של אותה תוצרת. את היומן יש לשמור לצורך ביקורות של הרבנות המקומית והראשית.

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

כתב שליחות

אני/אנו _____

בעלי בית העסק/האריזה _____

ממנה / ממנים בזה את נציגי הרבנות הראשית:

רשימת משגיחים:

ו/או כל מי שיבוא מכוחם, כל אחד מהם בנפרד, כשליח להפריש תרומות ומעשרות מכל הפירות בבית העסק/האריזה החייבים בהפרשת תרומות ומעשרות. לנייל יהיה כוח של פועל, שליח, זכיה או גילוי דעת, באופן היותר טוב עפ"י גדרי ההלכה.

וכן אני/אנו מצהיר/מצהירים בזה שמקובל עלי/עלינו שהמשגיח יפריש כל כמות הנראית לו, ואפילו יותר מכמות הנצרכת מעיקר הדין על פי ההלכה.

מוסכם על ידי/ידינו שהמשגיח יכול לקחת גם מהפירות היפים כפי מה שנראה לו לנכון.

כמו כן אני/אנו מצהיר/מצהירים בזה כי בדעתי/בדעתנו להחזיק החזקה מלאה, ושלא יהיה הפקר כל הפירות ו/או הפחת הנופלים באיזה מקום שיהיה כל זמן שהפחת ו/או הפירות יהיו עדיין ראויים לאכילה.

ועל זה באתי החתום _____

תאריך _____

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

נוהלי בדיקות ואישורי ערלה

הרבנות הראשית לישראל מאשרת פירות של חקלאים שנבדקו בידי אגרונום המאושר על ידי הרבנות הראשית לישראל, שמוודא כי אין ברשות החקלאי פירות ערלה.

ייתכן אישור אך ורק לחקלאי שאין בבעלותו חלקות ערלה או עצי ערלה הנושאים פירות, או לאחר הורדת פירות הערלה. לא ייתן אישור לחקלאי שמבצע טיפול כל שהוא בחלקת ערלה או עצי ערלה המיועדים לשיווק כגון: עיבוד, שיווק, אריזה וכיוצ"ב.

חקלאי שיש בבעלותו או בטיפולו חלקות לאורך שנים יידרש להשמיד את פירות הערלה מאותן חלקות. הרבנות הראשית לא תאשר הסכמים שונים של מכירת השטח או החכרתו לנוכרי לזמן במטרה לאפשר את שיווק הערלה. כמו כן לא יתאפשר שיווק פרי ערלה לנוכרים או לחו"ל.

חקלאי שיש אצל קרוב משפחה מדרגה ראשונה (אבא, בן, אח) חלקות ערלה, יידרש להוכיח שאין לו קשר של עיבוד או שיווק לחלקות הערלה.

הרבנות הראשית לישראל תדרוש לפי שיקול דעתה השגחת שטח באזורים שיש בהם חשש להעברת פירות ערלה מחקלאים שאינם מאושרים לחקלאים המאושרים על ידי הרבנות.

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

אגרונומים של רבנויות מקומיות

הערה:

עקב חוסר כח אדם של אגרונומים ברבנות הראשית, ועל מנת לאפשר את נתינת השירות הנדרש לרבנויות ולחקלאים, הרבנות הראשית מאשרת בדיקות ערלה של אגרונומים של הרבנויות המקומיות בהתאם לנהלים כדלקמן:

1. כל אגרונום שעובד לטובת רבנות מקומית כלשהיא חייב לקבל את אישור הרבנות הראשית לביצוע בדיקות.
2. האגרונום יעבוד בהתאם לכל האמור ב"נוהלי עבודה לאגרונומים" של המדור למצוות התלויות בארץ.
3. האגרונום לא ידיווח לרבנות המקומית על ביצוע בדיקה לפני מילוי כל הטפסים הנדרשים על ידי הרבנות הראשית לישראל.

להלן רשימת הטפסים:

- א. "בקשה לקבלת אישור כשרות" – חתומה בידי המגדל.
 - ב. "דף ריכוז נתוני שדה של המגדל" – חתום בידי המגדל.
 - ג. "דף ריכוז חלקות ללא חשש ערלה" – חתום בידי האגרונום.
4. כמו כן, הרבנות המקומית לא תנפיק אישור כשרות לאף חקלאי לפני שיש בידה את כל הטפסים הנ"ל של אותו חקלאי.
 5. באופן שוטף, עם הנפקת אישור כשרות לחקלאי שהוא, הרבנות המקומית תעביר מיידית בפקסי העתק של תעודת הכשרות לרבנות הראשית לישראל, בתעודת הכשרות יצויין שמו של האגרונום הבודק, המאושר על ידי הרבנות הראשית. כמו כן יישלחו לרבנות הראשית באופן שוטף כל הטפסים הנ"ל השייכים לאותו חקלאי.
 6. תיערכנה בדיקות מדגמיות על ידי אגרונום של הרבנות הראשית.
 7. האגרונומים של הרבנויות המקומיות יגיעו מדי פעם לרבנות הראשית לשיבות, כפי שיידרש.